

ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

Відносини з Російською Федерацією: оцінка можливих сценаріїв

Микола Риженков,
науковий співробітник

Інституту економічних досліджень та політичних консультацій

Проект «Торговельна політика і практика в Україні»

Київ, 15 грудня 2015 року

Зміст

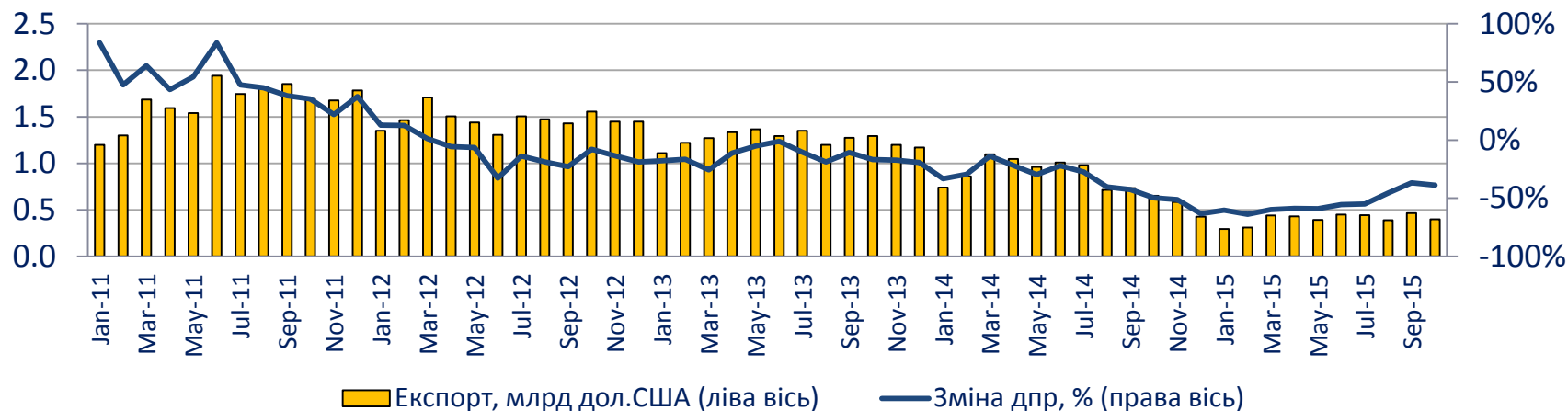
- Про що ми говоримо
- Стан експорту в Росію
- Суть очікуваних обмежень
- Оцінка різних сценаріїв запровадження обмежень
- Висновки

Про що ми говоримо

- Попереднє застосування поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі (ПВЗВТ) між Україною та ЄС розпочнеться з 1 січня 2016 року.
- У відповідь Росія, як очікується, підніме торговельні бар'єри для українських товарів.
- Про плани щодо запровадження додаткових захисних заходів було ще раз проголошено Дмитрієм Медведєвим, прем'єр-міністром Російської Федерації, у жовтні 2015 року.

Динаміка експорту до Росії

Експорт України до Росії протягом 2011-2015 років

- Експорт до Росії уже різко скоротився
- Експорт у 2012 році: 17,6 млрд дол. США
- Експорт у 2 півр. 2014 – 1 півр. 2015 рр.: 6,4 млрд дол. США (36% вартості 2012 року)
- Частка Росії у 2012 році: 25,6%
- Частка Росії у 2 півр. 2014 – 1 півр. 2015 рр.: 14,6%

Нетарифні обмеження РФ щодо товарів з України

5

Товар	Дата	Тип заходу	Код УКТ ЗЕД	Обсяг торгівлі
Залізничні вагони (4 підприємства)	Вер-Жовт 2013	Заборона ТБТ	8603-8607	1261,2 млн дол. (2013)
Кондитерські вироби (Рошен)	Лип 2013	Заборона ТБТ/СФЗ	1806	413,0 млн дол. (2012)
Сире молоко і молочні продукти	Лип 2014	Заборона СФЗ	0401-0406	374,2 млн дол. (2013)
Кондитерські вироби	Вер 2014	Заборона ТБТ/СФЗ	1806	306,6 млн дол. (2013)
Сири	Кві 2014	Заборона ТБТ/СФЗ	0406	301,4 млн дол. (2013)
Алкоголь (3 підприємства)	Сер 2014	Заборона ТБТ/СФЗ	22	230,7 млн дол. (2013)
Овочеві та рибні консерви	Лип 2014	Заборона ТБТ/СФЗ	20;1604	209,4 млн дол. (2013)
Соеві боби, насіння соняшнику та кукурудзи	Лип 2014	Заборона СФЗ	1201; 1206; 1103; 2304	98,4 млн дол. (2013)
Гігієнічні прокладки	Тра 2015	Заборона ТБТ/СФЗ	4818	81,2 млн дол. (2014)
Курятина (найбільша компанія)	Лют 2014	Заборона ТБТ/СФЗ	0207	71,6 млн дол. (2013)
Миючі засоби	Кві-Чер 2015	Заборона ТБТ/СФЗ	3402	49,6 млн дол. (2014)
Сири	Лист 2014	Заборона ТБТ/СФЗ	1516-1517	28,5 млн дол. (2013)
ДСП	Жовт 214	Заборона СФЗ	4411	24,5 млн дол. (2013)
Картопля	Чер 2014	Заборона СФЗ	0701	1,3 млн дол. (2014)

Джерело: «Скасування ЗВТ між Україною та Росією? Оцінка впливу на український експорт», РВ/11/2015

Нормативна база нових обмежень

- У 2014-2015 роках Урядом Росії було прийнято декілька рішень:
 - Рішення №959 від 19.09.2014р., що передбачає одностороннє запровадження ставок **ввізних мит на рівні РНС** для близько чверті експортованої наразі Україною до Росії номенклатури товарів;
 - Рішення №842 від 13.08.2015р., щодо додає Україну до списку країн, проти яких Росія застосовує торговельні санкції, та, таким чином, встановлює **ембарго на окремі українські сільськогосподарські та харчові товари.**

Проаналізовані сценарії

- Повне одностороннє скасування Росією режиму вільної торгівлі з Україною
- Часткове скасування режиму вільної торгівлі (Постанова 959)
- Повне продовольче ембарго
- Часткове продовольче ембарго (Постанова 842)
- Комбінований ефект застосування постанов

Скасування ЗВТ з боку Росії

- Очікуваний вплив скасування режиму вільної торгівлі з боку Росії буде відносно незначним: від 0,2 млрд доларів США за умови застосування Постанови 959 до 0,9 млрд доларів США за умови запровадження РНС для всіх товарів походженням з України.

Оцінка впливу

Сценарій	Скорочення експорту	Еквівалент ВВП
Часткове скасування ЗВТ	230 млн дол. США	0,2%
Повне скасування ЗВТ	897 млн дол. США	0,9%

- Через суттєве скорочення торгівлі і зниження важливості російського ринку вплив буде значно нижчим, ніж міг бути декілька років тому.
- Для порівняння, у 2013 році ефект від повного скасування ЗВТ оцінювався у 3 млрд дол. США або 1,7% ВВП

Джерело: «Скасування ЗВТ між Україною та Росією? Оцінка впливу на український експорт», РВ/11/2015

Продовольче ембарго

- Аграрний експорт в Росію уже сильно зменшився у 2014 та 2015 роках через заборону на імпорт м'яса, молочної та рослинної продукції.
- Втрати від продовольчого ембарго оцінюються в діапазоні від 0,1 до 0,4 млрд доларів США в залежності від товарів, на які буде поширюватись ембарго.

Оцінка впливу

Сценарій	Скорочення експорту	Еквівалент ВВП
Повна заборона імпорту с/г та харчової продукції	410 млн дол. США	0,4%
Часткова заборона імпорту с/г та харчової продукції (Постанова 842)	130 млн дол. США	0,1%

Джерела: розрахунки ІЕД, «Скасування ЗВТ між Україною та Росією? Оцінка впливу на український експорт», РВ/11/2015

Комбінований вплив обмежень

- Сумарні збитки від нових продовольчих санкцій та часткового скасування ЗВТ становитимуть **0,36 млрд дол. США або 0,4% ВВП**
- Для порівняння, у другій половині 2014 року – першій половині 2015 року експорт до Росії впав на **6,8 млрд дол. США або 6,6% ВВП**

Висновки

- Торгівля з Росією уже суттєво скоротилася.
- Торговельні бар'єри, які Росія може запровадити у відповідь на застосування ПВЗВТ, матимуть помірний вплив на експорт України.
- Найбільш ймовірним є сценарій запровадження Постанов Уряду РФ №959 та №842. В цьому випадку сумарні збитки становитимуть 0,36 млрд дол. США або 0,4% ВВП.
- Вплив обмежуючих заходів буде меншим, ніж міг бути декілька років тому.
- В торгівлі з Росією зберігається високий рівень невизначеності, й підприємці мають враховувати це при розробці своїх торговельних стратегій.

Контакти

ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

вул. Рейтарська 8/5-А, Київ 01030, Україна

тел: +38-044-278-6360

e-mail: institute@ier.kiev.ua

www.ier.com.ua

[IER.Kyiv](https://www.facebook.com/IER.Kyiv)

[@IER_Kyiv](https://twitter.com/IER_Kyiv)